

Laptulajdonos:
 Ösv. VÁKÁR LAJOSNÉ
 Főszerkesztő
 RÖZSEGH VIKTOR
 Kiadóhivatal:
 Vákár könyv- és papírkereskedése Csikszentdomokos, hová a hirdetések árai és előfizetési díjak előre küldendők.
 Egyenlő szám ára Let 8.—

CSIKI LAPOK

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TARSADALMI HETILAP

Hirdetésárak
 Egész évre Let 160.—
 Félévre " 80.—
 Negyedévre " 40.—
 Külföldre egy évre " 440.—
 Hirdetési díjak a legolcsóbban számítanak.
 Kéziratok nem adnak vissza
 Nyilvántári költségek díja soronként Let 25.—
 Megjelenik minden vasárnap

Május 10

az egyesülés ünnepe. Nagy-Románia megvalósulásának, az összes románok egyesülésének ünnepe ez a nap. Országosan fényes keretek között ünnepi megent a napot a nép.

Nagy-Románia egy borsalmas világpusztítás végső kimerültségében és általános összeomlásában született meg a legszörnyűbb gyűlölködések, vöráldozatok között hozta meg a történelmi végzettségűleg az álmok beteljesedését ennek a népnek.

Hogyan ünnepelne, hogyan adna hálát az Istennek ezért a különös kegyért. És a nemzedék, amely kifogta a történelemtől ezt az ajándékot, hogyan kövele el mindent ennek az elalomsnak kihangueyosására.

Érthető az ünnepe, lelkesedése, boldogsága, öröme minden románnak. Ma a nemzeti gondolat beteges előretörésében az is magyarsághat, ha minden eddigénél nagyobb fényben és pompában akarja demonstrálni ennek a napnak jelentőségét.

De ezen az ünnepeken visszakisért a világnak tizenkétmillió hősi halottja, sok millió édesanyjának a hősi halott gyermekéért való fájdalma, több millió rokonságnak nyomorúságát egy egész életen keresztül magával hordozó keresztje, özvegyeknek és árváknak szenvedése. És arra tanít ezen a napon inkább mint bármikor, hogy becsüljük meg egymást, lepek, nemzetek és kultúrák sorjének meg egymás mellett békében és szeretetben, hogy soha meg ne lehet ödhessen többet a nagy pusztítás.

As a harc, az az elképesztő gyilkolás, amely 52 hónapon keresztül felmorzsolta az egész világot, az állítólag a népek szabadságáért, önrendelkezéséért indult.

Ebben az országban, ahol a román nép államhatalma alatt 3-4 millió más kisebbségi nép is él, soha nem szabad figyelmen kívül hagyni a nagy világégésnek ezt a kipattanó vesérgondolatát

És akkor megéri minden jó román ezen a napon azt is, hogy az élethez joga van minden népnek. Ha erőszakosan elakarják venni valamelyiktől ezt az életet, akkor az jóra nem vezet. Gyűlölet, háborúsveszély származik, amely a lelkekben világveszedelemmé lapang a amelynek egyszerű iskolapédája éppen a mai világhelyzet, amelynek lecsendesítésén az egész emberiség konferenciálsít.

Nagy-Románia helyzete egészen különleges. Olyan népek lakják, amelyek kulturában, értékben és az egymásrautaltság történelmi adottságaiban produktív erőt jelentenek.

A román politika óriásit vétkeztek, amikor ezeket az erőket a gyűlölet vagy bizalmatlanság eszközeivel kezelte. Nem szabad elvakultnak sem elbáskodottnak lenni. Az ünneplés elbődítő hangulatában nem szabad megfeledkezni a román államnak azokról a gyermekeiről sem, akik tizenhat esztendeje minden lépésükkel azt bizonyították, hogy ennek az országnak építésében kulturájuknak, nyelvüknek, szabadságuknak biztosítása mellett ósintén részt akarnak venni.

Május 10-ét az ország minden polgárának ünnepévé kell avatni. Nem szabad, hogy egyetlen polgára legyen ennek az országnak, amely lelki közösséget nem ér az ezzel az ünneppel.

Ezen elsősorban az uralkodó nép nagyobb szeretete, megbocsájtóbb lelkülete szükséges azok iránt, akiket a soruk a román néppel egy közös hazába utalt.

Azt mondjuk, hogy május 10-ike akkor telik meg tartalommal, amikor az itt élő népek megértése, szeretete, megelégedettsége egyformán veszi körül. Adjon az Isten emelkedett lelket a román nép minden fiának ahhoz, hogy magérisse e kultúrájában sokasínú ország nagyságának és erőiségének azon szükségét, melyet csak az itt élő népek békés összemunkálkodása képes biztosítani.

— Május hó 12-én délután 3 órakor tartja a osikmezei Magyar Part tisztujító közgyűlést a helybeli közbirtokosság szekházában.

Főgimnáziumunk kongregációs ünnepege.

Mint a múlt században iruk, a rom. kath. főgimnázium Maria Tarsuata a kongregációk alapításának 350 éves fordulója alkalmából 1935 május 12-én, vasárnap, nagyböszabacu ünnepege keretében tagavatast és fogadalmujitást rendez.

As ünnep sorrendjét az alábbiakban közöljük:

D. e. 10 órakor szentmisét, közös szentaldomjítás, tagavatast és az öreg kongregantisták fogadalmujitása.

As ünnepélyes főpapi szentmisét, az avatás és fogadalmujitás szertartását Dr. Balázs András pápai prelátus-kanonok, a kongregáció régi tagja vegal.

Este 9 órai kezdettel ünnepély:

1. Üdvözöló beszédet mond a kongregáció prefektusa.
2. Erkel: Hunyadi László nyitány. Előadja a Dal-és Zeneegylet zenekara.

3. Ünnepi beszédet mond Dr. Gyárfás Elemér szenátor, a r. kat. egyhásmegyei tanács világi elnöke.

4. P. Jánosy—Ország: Erdélyi szimfonia. Éneklis as ifjusági vegyeskar.

5. Dr. Szalay Mátvás verselből ad elő. Szünet.

6. Dürner nyomán Sarkadi: Viharban; éneklis az ifjusági vegyeskar a Dal-és Zeneegylet zenekarának kíséretével.

7. Dr. Szalay Mátvás verselből olvas fel.

8. Sinkó F.: Éjfeli kórus. Előadja az ifjusági szavalkórus.

9. Rossini: Semiramis nyitány; előadja a Dal-és Zeneegylet zenekara.

Helyárak: 40, 30 és 20 lej.

A katolikus férfi-hét.

As ünnepege megelőző katolikus férfi-hét, mely május 4—11-ig tartott, a legszebb sikerrel folyt le. Ferfiak, ifjak és idősebbek nemcsak városunkból, hanem a szomszéd községekből is nagy számban jöttek el a minden este megtöltötték a főgimnázium tágas kápolna-termet, hogy meghaligassák a lelkes, mely meggyőződéstől fakadó konferencia-beszédeket, melyek hol a meghitt, barati beszélgetés, hol a misztikus elmélyedés, hol pedig a lelkesedés szárnyaló hangján megkapó erővel szóítottak a figyelmes hallgatósnak. A kiváló kepezettségű előadók: Dr. Csipak Lajos, Biró Ferenc, P. Vitéz Berárd dr. és László Ignác a megragadó gondolatok egész sorában igyekeztek rámutatni, hogy az örök igazságok sugarszámba állítva természet-szerűen és megnyugtatóan nyer megoldást az élet minden fontos és kínzó problémája.

Abbol az áldozatkészségből, hogy oly sokan jöttek el minden este, érehető volt: mégis csak hol tisztább, világosabb látással, hol tan ösztönyszerűleg végig reszúli a lelkeket a tudat és meggyőződés, hogy a magasabb rendeltetésű emberi lelkek nem ad megnyugtást e földi élet: nem elégű ki, ha öve is a világ minden dicsősége, de nem roppantán ösze, ha osatlyresse is az élet minden szenvedése. Hataváló és végtelen erőfeszítés: kioltani az isteni szírást az emberben; az élet a bizonyosság rá: borsalmas katasztrófa ennek a vége. Akarod vagy nem: elszakíthatatlan kapcsolatban vagy a Végtelennel a okos, szerencsés, valóban bölcs dolog, ha valaki e kapcsolat melységének, fonségének, melegségének öntudatos, boldog birtokosa.

A katolikus férfi hét főlemelő bizonyosságot tett a katolikus férfi-hétről. Hatása azonban csak akkor

A „CSIKI LAPOK” TÁRCÁJA.

Szent István-korabeli templomv a Székelyföldön.

A osiki templomok multja.

Közli Tusnádi Éltés Gyula dr.

A hagyomány és a történetírás kétségtelenül megállapította, hogy a székelyek az Arpádházi királyok idejében már a mai Székelyföldön megtelepedtek és az ország és előzetes gyepűjén határőrszolgálatokat teljesítettek. Védtek a határi: a besenyők és a tatárok meg-megújuló támadásával szemben.

A hagyomány azt tartja, hogy a székelyek már Attila huz birodalma összeomlása után visszamaradtak a Székelyföldön. Ha erre nincsenek is tárgyi bizonyítékaink, a tudomány mai álláspontja szerint bizonyított tény, hogy Giza vezér és Szent István király idejében a székelyek, az a legvitésőbb törzse a magyarságnak, már birtokolták a Székelyföld vízvölgyeit, töretlen földjeit és megközelíthetetlen erdősegeit.

Amint tudjuk, az első Arpádházi királyok alatt az irásmenteseket még kiamartékban üzték, ennek dacára számos csiki és háromszéki eredeti királyi és más oklevél maradt fenn a gyulafehérvári képta'banban és más levéltárakban, amelyek 1211-ből, 1213-ból, 1222-ből, 1224-ből, 1228-ból, 1235-ből, 1252-ből és a későbbi évekből megdöntöhetetlen bizonyítják, hogy a székelyek több, mint ezer éve laknak ősi földjűn. Ezek az eredeti székely oklevelek Benkő, Kátona és F.ér történelmi munkáiban és a székely oklevéltárban is olvashatók.

A tárgyi bizonyítékok ma is látható és fogható egész sorát szolgáltatják a székelyföldi római katolikus templomok, ezek között is a régi Magyarország legkatolikusabb vármegyéje, Csikvármegye templomai, mely tempomok múltörténelmi becsét és az Arpádházi királyok templomépitő tevékenységét a háboru előtt Gyulafehérváron megjelent Batthyaneum részletesen ismertette. E templomokból megállapítható, hogy a székelység a római katolikus vallást már Szent István alatt felvette és templomait ugyanakkor várvészerden mindenütt kiépítette.

Csik eszerév óta hi maradt római katolikus vallásához. A csiki székely és a római katolikus vallás egyet jelent. A reformáció teljesen sikertelen maradt, ami nemcsak a közlekedési nehézségeknek és a zárt hegycsoportok által alkotott természeti akadályoknak, hanem a csiksomlyól és a sárhegyi Szent Ferencrendi zardak hitvedelmi tevékenységének is nagyrészen tulajdonítható.

Most a Budapestben és Bukarestben megjelenő „Magyar U.”, a magyar ifjuság lapja, febr. 15-iki számában Fekete Nagy Mihály buzareti munkatársa tollából kösli Sebestyén József regész és heraldikus legujabb helyszíni felfedezéseit és megállapításait a csiki és a háromszéki római katolikus templomokról, amelyek rendkívül érdekesek és sok tekintetben meglepők. A cikk annyira közölről érdekli a csiki székelységet, hogy a Magyar U. szerkesztőségének írásbéli külön engedélyt kértem ki, hogy a cikket egész terjedelmében a Csiki Lapokban közölhessem. E cikkből érezze és tudja mindig a székely, hogy földjének jogos őslakója és kulturájával a nyugati kereszténység végvára volt már ez: ravel ezelőtt! Vedje az őpo ja templomait, melyek beszélnek helyette és ősi jogainak legfonszebb bizonyítékai. A cikket az alábbiakban közöljük.

A nyugati történelemtudományok körök élénken foglalkoznak azszal a terével, hogy tudományon és rendszeresen felkutatják az Északi-tengerig ezt a területet, amelyen a nyugati és keleti kereszténység találkoztott és a római limes mintájára fe tárják és meg alapítják lehető pontosággal azt a határvonalat, mely a két keresztény műveltség, a keleti és nyugati elválasztotta egymástól. Ezt a területet a nyugati tudományok főleg azok az eredmények érlték meg, amiket Sebestyén József heraldikus és regész ért el székelyföldi kutatásai és, amiket bizonyos templom restaurálás munkái rendjén kezdett el a amelyek oszshamar meglepő eredményre vezettek.

Az erdélyi róm. kath. egyház ugyanis évekkel ezelőtt meghízta Sebestyén Józsefet régi székelyföldi templomok korhú resta ráásával. Több régi templomot lévén így alkalma Sebestyén Józsefnek átvizgá nia, meglepéssel tapasztalta, hogy milyen sok Székelyföldön a Szent István-korbeli templom, ami arra ösztözte, hogy sorra vizsgálja azokat. Ez a munka eszenzációk felfedezésére vezetett. Azt találta ugyanis, hogy Gyergyó-ból kiindulva, Csik-Háromszék megye területén át egészen Brassóig majdnem pontosan 12 kilométeres távolságokra egy-melyik, mint egy hatalmas óvben futó lánc szemel, egy-egy

Szent István-korbeli templom épült és — ha közben újjáépült alakban is, ma is áll a régi jellegzetes alapokon. A mellett itt ott egy egykorú kőrössa, kőszenteltvíztartó, vagy keresztelől medence, félkörös kőajtó, vagy ablakbéllet az osi alapokon megújított templomokba beépítve hirdeti a Szent István-kori templomépitők munkáját.

Sebestyén József munkatársunknak rendelkezésére bocsátotta feljegyzéseit és általános ismertetéstül ezeket fűzte hozzá:

A mai Románia két különböző világnézeti kultúrterületből áll: a Ká-pátokon Innen nyugatiból és a Kárpátokon túl keletből.

Az általam felkutatott területen felfedezett kereszténységünk első korszakából származó emlékek pontos és elvitathatatlan határát jelzik a nyugati keresztény civilizációnak. Ezen emlékeknek szakadatlan láncolata a Kárpák belső lejtőin, a székely település óta állandóan lakott területen Brassóig terjed. Innen nyugatra fordul az emléksor, amely szakaszt azonban anyagiat hiányában még nem dolgozhattam fel.

Ezek az emlékek oszsham pontosan 12 kilométernyi távolságban fekszenek egymástól, járható utak mentén. Stilisztikai szempontból vizsgálva egyszerre vagy legalább is igen rövid időközönben épültek.

A két körülmény azt bizonyítja, hogy a régi magyar határ mentén fekvő ősi templomok egy általános királyi parancsra épültek. A parancs pedig a keresztény magyar királyság megalapítójától, Szent Istvánól származhatott.

Az emlékek sorrendje a következő:

Ditró.

A régi róm. kat. templom, apuzisa félköríves záródású Arpádház-korabeli. Sekrestyeajtaja későbbi, gótikus. A sekrestyék általában későbbiek. Tornya gótikus elbarokkizálva.

Innen 12 kilométernyire Gyergyóalfalu.

Temploma toronyalatti bejárója Arpádház-korabeli. A legszebb ilyen emléke a Székelyföldnek. A templomot később gótikusan átépítették, majd a XIII. században megnyoghították. Az 1931 évi restaurációs munkálatoknál festett, gótikus bórdarabok, borsablakbélletrészek kerültek elő.

Közben Szárhegy, ahol a r. k. plébánia-templomban későrománkori keresztelől kut van. A 12 kilométeres templomközi távolságok itt megszaklanak lakhatatlan havasi területek miatt.

19 kilométerre Csikszentdomokos.

Az Arpádház-kori templom helyére a XIII—XIV. század fordulóján új templom épült. A régi, kereszténységünk első századából származó ajtók ez újabba foglaltattak be. Három románkori aajtja van. Ugyan-sak e korból való a keresztelőkútja és két szenteltvíztartója.

12 kilométerre Csikrákos.

A vártemplom régi bejárójának kőkerete románkori, helyenként megromlaldóva.

Keresek megvételre államkölcson kötvényeket bármilyen címletekben.

less maradandó, ha e hit nyomán kialakul, elmélyül és szilárdul megvilágul a konferenciák végző törekvése, a *katholikus öntudat*, mely minden körülmények közt kitart és helyt áll, amely tisztán látja és teljesíti kötelességét fentartó intézményeivel: *templomával, iskolájával, sajtójával* s más nagy egységbe fogó szervezeteivel szemben — s amelynek mélységéből áradó erők — a tragikus sors minden megpróbáltatása közt is — viharállóvá, acélossá, derűlátóvá és áldozatkészsé tesznek egyént, családot és nemzetséget egyaránt. (—.)

Egyről-másról.

Gandát cserélt a sumuleu-i régi Székhs épülete, amely a klgyezés előtt a büntető főtörvényszéknek adott helyet, majd pedig az 1867-iki klgyezés után vármegyei székház volt egészen 1878 ig, mikor a m gyessékhelyet — elég helytelenül — az akkori Várdoftávaról áttelepítették jelenlegi helyére. Az üresen maradt Székhs épülete asután az erdélyi róm. kath. státus tulajdonába került és sokáig művelődés-intézetül szolgált. A jelenlegi új gimnázium elkészülte után, a főgimnáziumot és internátust is behozták Somlyóráról s az épületet a jelenlegi Targul-Muresen levő róm. kath. tanítóképző-intézet foglalta el. Az impérium átvétele után nem sokára a tanítóképzőt is a főgimnázium itteni új épületének északi szárnyába telepitették át s az így fölelegessé vált épületet a státus eladta. Műipari telepet létesítettek az épületben, amely csakhamar megszünt s akkor került az épület néhai Fanu Stanescu tulajdonába. Stanescu halála után caodötömög tárgya lett a régi épület, melynek elárverésére a múlt napokban került sor. Az új tulajdonos, ha jobb ajánlat nem lesz, a *Transylvaniana Bank*, amely ezzel az ügylettel nem csinált rossz üzletet.

Mikor a nagyműtű épületről írunk, sok ember lelkében idősünk fel boldog gyermekkori emlékeket, amelyek az épület minden sugárosa s somlyói romantikus diákélet során tapadtak. Eltekintve ezektől a gyermekkori emlékektől, az öreg épületnek minden szöglete nagy történelmi emlékekről is beszél. Az abszolútismos idejében sok székely embernek mondták itt a fejére szomorú léleketet s a klgyezés után is, mint itteni székházban sok székely testvérünknek dűlt el itt a sorsa. Most néhány odateleptelt lakónak beszélnek az öreg falak régi történeteket. Egyik szárnyának néhány szobájában egy székely museum céljaira összegyűjtött tárgyak vannak elhelyezve, amely tárgyak visszat az ódon falaknak beszélhetnek nagy történelmi múltunkról, sok szenvedésünkről és megpróbáltatásunkról.

Szerettük volna, ha ezt az épületet a museum céljaira lehetett volna megszerelni. Nagyon eltalálta volna a Szent Ferenc rendi zárdát is, de ha ezek nem vehették meg, megszereshette volna vagy talán még most is megszereshetné azt az erdélyi róm. kath. egyházmegye egy *székelyföldi ipari szakiskola céljaira*, melynek alapításához itt adva vannak a létfeltételek fában, márványban, agyagban és gyepjában... Olyan a helyset alakulása, hogy a gazdasági iskolák mellett, ipari iskolák létesítésére is gondolni kell, mert fiaink elhelyezkedésére már csak gazdasági és ipari téren mutatkoznak lehetőségek.

Kétségbe vontuk, hogy ebben a nacionalista szelleműtől túlfűtött világban akadhatnak még elfogulatlan

román urak is. Meglepetésünket az eset ennél inkább fokozza, mert az illető ur nem erdélyi román testvéreink közül való, akik a gyakorlati életből is legelő ismerhetők a múltat és tapasztalataik alapján sok ellenünk irányuló igazságtalan ráfogást és rágalmat megcélolhatnának, hanem az illető ur a régi regátból való. Hívják pedig *Diamandinak*. Foglalkozására nézve professzor. A tanárok ugyanis *Tárgul-Muresen*, a széki fővárosban kongresszust tartottak, amelyet magas látogatásával Aughelescu közoktatásügyi miniszter is megítélt. A kongresszuson Napoleon Cretu tanár-egyesületi elnök, Bucuresti-i tanár elnököt. Nem lett volna méltó a *Napoleoni* nagy névhez, ha nem a *numerus valachicus* sürgetésével nyitotta volna meg az ifjúsági nevelési problémák megvárgyalására hivatott tanári gyűlést... Használ lelkesedésében annyira ment a professzor ur, hogy a *numerus valachicus* sürgetésével meg sem elégedett, hanem mirdjárt a *numerus nullus* kitáblta be a kongresszus előkelő gyűlékszébébe. És akkor akadt egy józan ifju *Diamandi*, aki a következőket merészei mondani:

— *Évszázadokon keresztül éltek Erdélyben románok, akiket az akkori magyar uralom nem tudott beolvasttani. Ne higgyük hát mi sem, hogy egy kulturáltabb, kisebbségi sorsba került nemzetet erőszakkal át tudunk idomítani. A tanügyi téren mutatózó túzott szigorral csak azt érjük el, hogy a kisebbségek fokozottabb erővel látnak a munkához és tudásban sokkal gazdagabban hagyják el az iskolát, mint ami fiaink. A kisebbségek nem ellenségeink nekünk és nem az ő hibájuk, ha a versenyben nem maradnak és nem is akarnak alul maradni. — Nekünk nem szabad hatalmi eszközökkel meggátolunk az itt élő kisebbségek boldogulását.*

Eddig tart a beszéd. Mi sem természetesebb, mint hogy a beszédet a kongresszus tagjai szenvedélyes közbelkiáltásokkal savarták.

A beszéd egy tisztán látó elme, elfogulatlan és becsületos megnyilatkozása. Tévedés csak abban van, hogy a magyar uralom az itt élő románokat be akarta volna olvasztani, ami nem sikerült. Ha *Diamandi* tudta volna azt, hogy a *Vaslabeni-i*, a *Hodosa-i*, a *Covasna-i*, a *Bretcu-i*, a *Brasov-i* stb. más községek városbéli román az egészen magyar környezetben is románok maradhattak, a szász száznak, a tót még *Budapest* közvetlen közelében is *tótak*, akkor beszédének est a részét is másképp mondta volna el. Dehát mindig voltak és lesznek, bár kevesen, akik látnak és hisznek és vannak, akik látnak és még sem hisznek...

A hatalmas angol birodalom fényesen ünnepelte meg *V. György* király uralkodásának 25 éves jubileumát. Boldog népek, amelynek népel ennyire egyik a koronás király szeretetében — mondják az emberek és írják az újságok. De mégsem egészen így van. Nincsen róssa tövis nélkül. Minden örömben ürm is vegyül. Az *irek* nem ünnepeltek s *Dublinban* egyetlen zászlót sem tűttek ki, sőt mi több, még *London* délkeleti részeiben sem ünnepeltek. Ha igaznak fogadjuk az angol lapok híreit, melyek szerint *Skótország* és *Wales* is önállóságra törekszik és ha feltételezzük, hogy a királyi menetben részt vett és milliókat érő gyémánt ékszereket viselő indiai maharadszák sem voltak az indusok 100 százalékos hőségérmet megsemmélyesítől, — akkor valóban elmondhatjuk, hogy

Auglia sem olyan boldog, mint amilyenek látszik. A boldogság nem abban áll, hogy a hatalom alatt, irába hajtvva, nyögjenek az elnyomottak, hanem ha egyáltalában lehet szó földi boldogságról — hogy ne legyenek elnyomottak.

Czell SPECIAL SÖR!

BEL- ÉS KÜLFÖLD.

Tömeges külföldi vendégjárás Romániában. Titulescu román külügyminiszter hosszas tavollet után a múlt hétfőn érkezett haza. Románia május 10 én nagy nemzeti ünnepet ül. Esvében igen sok külföldi vendéget várnak ezen alkalomra, amelyeknek fogadtatását Titulescu készíti elő. Kedden, május 7 én megérkezett Paul Boucour, volt francia miniszterelnök és külügyminiszter. Oroszki párisi cseh követ, Romániának egyik legjobb barátja, Idaérkezett a török és görög külügyminiszter és mindezeknek kíséretében rendkívül sok külföldi újságíró és előkelőség.

A román minisztertanács május 6 i ülésében elhatározta, hogy június hónap folyamán az egyes vidéki központokban minisztertanácsokat fognak tartani az illatú vidékek fontosabb ügyeinek gyors elntézésére. Jö volna a Székelyföldre is lerándulni, panaszokat, serelmeket hallgatni. A földművelésügyi miniszterium kiküldöttei minden megye székhelyen megjelennek, hogy az agrárreform munkálatait befejeztessék. Nagy akció lesz az utak javítására. A csendőri szolgálatot iskolázással fojzják följavítani.

Érsekségiülés. Május 7 én tartották meg az erdélyi bácsági görög katoikukok érsekségiülés zsinatát Blajon. A jölöles eredményeként Naeulescu Sándor lugoji püspök kapta a legtöbb szavazatot, asután Hosu Gyula c'uj püspök és Frentiu Valer oradeai püspök. A jölöles három első helyezettjét a római szentszék elé terjesztik s a pápa ezen három közül fogja kinevezni a görög katoikukok új erdélyi érseket.

A *velencei találkozó*, amely a júniusban megtartandó és a dunai államok ügyének rendezését szolgáló római konferenciát előzte meg, május 6 án véget ért. Velencében Olaszország, Magyarország és Ausztria külügyminiszterei találkoztak. A kiadott jelentés szerint a három állam egyetértése teljes a Rómában követendő magatartást illetőleg. A külföldi sajtó szerint Velencében azt is leszögezték, hogy a benemavakozási egyezmény címén nem lehet a kisebbségi kérdést teljesen belpolitikai ügynek tekinteni.

Az *orosz-francia szerződés*et hosszas intolgtatás után aláírták a felek. A francia sajtó nagyrésze nincsen éiragadtatva a szerződéstől s azt egyenesen károsnak tartja Franciaországra,

Aughelescu miniszter kijelentette, hogy a székelyekről soha sem mondta, hogy román eredetűek. Aughelescu román közoktatásügyi miniszter május 3 án Ciujon volt a tanítók kongresszusán. Ebből az alkalmából a Keleti Újság munkatársa kérdést intézett a miniszterhez, igaz-e, hogy a székelyeket román eredetűeknek tartja. A miniszter kijelentette, hogy ő ilyen soha nem állított és nem is szeretné magát nevetésgessé tenni a világ előtt assai, hogy ilyen lehetetlen kijelentéseket tulajdonítanak neki. Ő csak azt mondta, hogy a székelység között vannak román eredetűek is.

Sulyos büntetést kért az ügyész Dumitrescu tábornokra. Dumitrescu tábornok a csendőrség legfőbb parancnoka, több millió elszakasztása miatt áll a hadbírósság előtt. A több hélig tartó tárgyalás most befejeződött. Az ügyész páldás büntetést kért rá, mert megállapítható, hogy Dumitrescu vagyonra olyan mértékben nőtt, mintahogy a csendőrségtől elküntek a milliók.

Fair play.

Volt egyszer — szerencsére nem mindig lesz az, amely így kezdődik — egy nagy sportfésű. A Wimbledoni világbajnokság döntőmérkőzésén 2 és fél órában át ütö már a f.hér labdát a h.ón keresztül és erejének utolsó megfeszítésével tartotta magát. C.upsn ennek az utolsó labdának a sikere kellett a győzelemhez és — világbajnokságról volt szó!

A nézőközönség a küzdelem hevéből túlfűtött izgalmossal figyelte a kimenetelt. Végül a nagy sportember megnyerte a mecalabdát.

Az ellenfél a hálószer fut, hogy az új világbajnokot becsületos szívvel és sportbarátsággal üdvözölje. A publikum pedig, miután az elviselhetetlen feszültség immár megszűnt, tomboló lelkesedéssel ünnepelte az események hőst. Ekkor a nagy sportember, az új világbajnok a kimerültségtől táborogva a vezető bírőhoz lép és jelenti, hogy ez az utolsó labda, a mecalabda érvénytelen volt, mert dacára annak, hogy sem a nézőközönség, sem a vonal bírő nem vette észre, ő a mecalabdánál nadrágja szélével a hálót érintette. Fair play!

A becsületesség ezen tuhangerelyosásának pathologiai alapja sincsen. Még nem is ostohaság, hanem a sportember szinte magától érteendő gondolkodási módját jelképezi, melynek igazi alapja: „Mens sana in corpore sano“.

Uyanes nyilvánul meg a művészlelkől is, ki életének nagy mesterművét, ha es művészi igényeit nem elégíti ki, inkább megsemmisíteni képe, mint-hogy fusermunkát hagyjon az utóborra. Még mai is bajnokságok cserélődnek fel assáttal, hogy a sportember méltóságán alulnak tartja, hogy a még oly nyilvánvaló bírő tévedést megfellebbezze vagy kifogásolja.

13 kilométerre Calksomlyó.

A Szent Péterről nevezett, többször átépített plébániatemplomnak két románkori kőajtóbéllete van, másodlagos elhelyezésben. A barokkizált gótikus torony két oldalán épült helyiségek két ajtókeretét képeve. Az ősi templomból került ki valószínűleg a közeli pálfalvi templom románkori szenteltvistartója is.

Az itteni Szent Ferenc-rendi zárdában is van két későbbi románkori kőtalapzat.

12 km.-re Calkscentkirály.

Templomának nyugati bejárója románkori kőbélletű. A templom nagyon díszesen mondott déli, románkori kőajtókerete, más íragott kőemlékekkel együtt a múlt század végén épült keresztihajba építési anyagul használtattak fel. Hevüket a ma is élő kömüves tudja. Remény van arra, hogy újból napvilágra fogjuk hozhatni.

A templomnak románkori a kőkeresztelőkútja is.

Az ut innen kétféle válik. Csalkscentgyörgyre, Menaságra, Calkscentmartonra, Tusándra, Kozmásra.

13 kilométerre Menaság.

Ez a legkeletibb Arpádház-korabeli templom. Jelenlegi felépítése gótikus, későbbi barokkresztelőkúttal. Szekrestyéjének oromfalában, tehát másodlagos helyen egy korai román, keresztelőkúttal ablakozása van befalazva, mely a maga nemében is remikül ritka példány.

Calkscentvárad.

Az 1838-ban újjáépített templomban az egykori románkori templom keresztelőkúttal maradt csak napjainkra.

Innen az ut ismét kétféle válik. Keletre Nagykászónba (13 km.) és délre Háromszék felé.

Nagykászón.

E szép gótikus templom helyén is románkori templom állott, melyből egy feltűnően szép keresztelőkúttal maradt ránk. Nagykászónban lakhatatlan hegyeken át kb. 10 km.-re érünk be a háromszéki fensikra.

Kézdimentelék.

A gótikus vártemplom két támpillérébe egy-egy románkori kődombormű van befalazva a négy evangélista jölvénye közül kettő.

Innen északkeletre a síkság legészakibb pontján az elöbbitől nem egészen

12 km.-re van Esztelnek.

Az egykori román stílusú templom alapzatára gótikus plébániatemplom épült, amely a mai napig fennáll. Az ismét távolaságra fekszik:

Kézdimartonos.

Templomnak a románkori eredete kétségtelen.

12 km.-re Gelenese.

Általán njonnan restaurált templom románkori alapon épült amint jelenlegi poliglen epsisasnek alapján belől levő félkörös záródású régi epsis fundamentum. Ma és két általam kibontott kegyel, románkori ablaka bizonyítja a templomhajó déli oldalán. Egyik románkori szenteltvistartója még megvan. Innen délre:

12 km.-re van Kovásma.

Ennek temploma újabb, a régi kétségen kívül románkori alapokra építve. Délre Kovásznától

12 km.-re van Zágón.

(Pakon át.) Ennek temploma új, de középkori templomvárromok alapjai még láthatók. Zágónál egy templommar nyugatra fordul, egyfelől Barátoson, másfelől Feldobolyon és Nagyborosnyón át Rétyre.

Béty.

Templomának félkörös boltozott apszisa, az ablakok kihasználásával kívül változatlanul megmaradt keresztelőkúttal első idejéből.

A Rétytől délre, keletre és délnyugatra eső területet nem dolgozhattam fel, anyagok hiányában.

Rétytől északnyugatra Eresztvényen és Angyaloson át 12 km.-re Gidófalva.

Románkori alapokra épült gótikus vártemplomnak déli felén 1932 nyarán két románkori ablakot bontottak ki. Illyefalva.

E gótikus vártemplom hajdánok déli felén két románkori ablak vehető ki eső után kibontandók volna.

Innen délre 12 km.-re fekvő Burgenben Szászhermány és Szentpéter volna egy Arpádház-korabeli templom alap kérsendő.

Innen délre van a brassói Czenk-hegyi vártemplom.

A osenkhegyi Brasovi vár temploma.

1933-ban még Sebastyén József a barocsságtól Szász Museum Egyesület által rendezett felolvasó estéjén tartott előadásában annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy az Arpádház-korabeli északról délnyugatra felé húzódtott királyi templomlana fordulópontja Zágón, amely itt hajlott nyugat felé. Míg a brassói Czenk hegyen dr. Antoni Erhard, a Barocssági Szász Museum Egyesület akkori asszisztense fel nem fedezte egy Arpádház-korabeli templom alapját az ősi Brasov-i királyvár délkeleti szögletében, amely szintén 12 km. távolaságra épült a királyi vár templomvonalában és ezzel bizonyítottát nyert, hogy e vonalnak nyugatra fordulópontja nem Zágón, hanem Brassó volt.

Birony a világháborúban is angol és német repülőket követ, ahol a küzdelem életre-halálra ment, még ott is érvényesült a Fair play elve.

Mint aktív sportembernek adott kötelességünk az, hogy ez a szellem minél szélesebb rétegben terjedjen. Követelnünk kell a fair play elvét még a közönségtől is. A fair play elvének terjesztésével egy magasabb etikai feladatot töltünk be. Kötelessége ebben bennünket mindenkinek támogatni, hibáink ehhez hatalmuk és lehetőségük van. Legelőbbben a szülőket, tanítókat, katonaságot és hatóságokat, de nem legutoljára azokat, kiket az isteni gondviselés föléletesen pénzrel áldott meg.

Annak a bizonyos tanárnak, kinek hivatásának, hogy az ifjúság testi és lelki erényeit a morál szellemében vezesse anélkül, hogy erre adottsága lenne, az ilyen embernek egyszer már el kell tennie a katedrálót.

As ilyen embernél a tenisz nem más, mint a táncparkettnek a szabadba kihelyezett firtölési formája. A firtölés az ő szemében utálatos fickó, kik azért vetik le magukat az ugrósáncról, hogy az által a nők figyelmét magukra vonják.

As ilyeneknek általában csupán azt kívánjuk, hogy olyan események érjék őket, hogy kényesértségből ugorjanak le egyszer egy ugrósáncról. Talán megváltozna a véleményük, miután ők is érezték azt a csodálatos felemelő érzést, hogy saját emberi erejük milyen teljesítő képességet érhet el.

Már az iskolának kell az utánpótlást kiképeznie. A tanároknak nincs joguk ahhoz, hogy a miniszteriumnak intencióit a sportügyekben szabotálják, azért mert esetleg gyomorban vagy emésztési zavarokban szenvednek, vagy saját ideológiájukat szeretnék ezen a téren megvalósítani. Természetesen nem általánosítjuk mindenre ezt a vétkémményüket, hiszen tanáraink nagy része már nem csak az iskolában, hanem diákjainak magánéletében is elvárja és megköveteli a sporteszmé magatartást és a férfias viselkedést.

A sportszellemben képzett ifjúság a nemzet reménye, míg az elferdített gondolkodású alkoskodó diákság jövőjében nincs áldás.

As igazi sportszellemet a nevelő a mindennapi életben se tagadja meg, arra gondolván, hogy a gyermekből igazi becsületes férfi lesz, kire az életben mindig támaszkodni lehet, ki a polgári élet apró gyűlöletes és neveléses kínözésait, melyben a kiárváro polgára annyit szenved ő el fogja tűntetni tudni. Ő majd átvissza a fair play elvét a polgári életbe is.

Sportifjúság lenni annyi, mint hűnek lenni, igaznak lenni és küzdeni tudni. A hűség legyen életprogramjának legszilárdabb alapja. Ha egy dolgot megkedvel, végre is kell azt hajtsa teljesjében. Legyen hű a munkájához, hű a szövetségéhez, hű a vezetőjéhez. Ha gyakran meg sem érti, hogy a vezető miért cselekszik másképpen, mint a hogy azt szeretne volna — még akkor is habosás nélkül, hűséggel kövesse őt.

Ha egy sportszellemben nevelt ifju igent mond, akkor az ugy is van. Igaz és becsületes lesz ő a mindennapi élet minden dolgában is. Egy igazi sportifju az iskolában, az iskolai szellemében is becsületes marad... fair play. Küzdeni fog mindenort a mi szép és a mi nemes, dacára gunynak és intrikának. Egy ifju, ki nem tud küzdeni, de nem is akar, sohasem lesz valódi férfi, mint amit már a közel hónap óta meg fog kívánni.

As idősebb urak részéről se legyen értük semmi aggodalom. Es a jövő generáció sohase fogja az idősebbeket mellőzni még akkor sem, ha ők maguk nem törődéséggel saját magukat sornák is ki az egészséges szellem életprogramjából. Csak tartassák meg a vezetőket, mely ha jó, az ifjúság követni fogja őket szívvel és akarattal.

As idősebb emberek sportja szükségesszerűleg már nem a nevelő és küzdőjellegű sport, hanem az egészség sportja. A világháborúban, amikor az ifjak sorra zverülni kezdtek elsőrangú kiegészítéssel szolgáltak a 35—45 éves népfőikélok, kikkel együtt küzdött a fronton az ifju katona és bizony nagyon sokszor nagyobb teljesítményt produkáltak, mint a fiatalok.

Érdekes dokumentum az öregek megbíthatóságára a világtörténelemből vett az a példa, mely szerint Julius Césár az ő X léglőját, a testőrségét, melyet mindig a legkritikusabb és veszélyesebb pillanatokban használt föl — c:upa 40 éven felül veteránokból állította össze.

A régi görögök az olimpiai játékok alkalmával a 40 éven felül korosztály versenyit is bevezették. Ennek a korosztálynak bajnoka éppen olyan olimpikonilke volt a hozzá tartozó méltósággal, mint a többi korosztálybeli. Egy idősebb sportember, mikor nem sportember kortársai a korral járó gyengeségről és betegségről panaszkodnak, akkor ő még mindig esilárd, teljesítőképes és életvidám marad.

Esért kérjük mi az idősebbek jóakaratu támogatását és munkálkodását a sportcélok eléréséhez, ugy télen, mint nyáron, földön és vízen. de a levegőben is a legifjabb és legnemesebb sportágnak — a vitorlázó repülés sportjának a fellendítésében is.

Aszonban mindig és mindenütt... fair play, — becsületes-játék.

Mercurea-Ciuc, 1935 évi május hó 7-án.

Terk Rupert, volt repülőtiszt.

MALMUNKAT

a mai nappal

UJBÓL ÜZEMBE HOZTUK.

Az udvarunkon levő

üzletünkben mindenféle LISZTET

a legjobb minőségben és a legolcsóbb árban újból adhatunk.

TENGERIT

bármikor vékánkint is

AZONNAL ŐRÖLHETÜNK,

mivel ezen célra

külön követ szereltünk fel.

Mercurea Ciuc, 1935 május 11.

Tisztelettel:

Gál Ferenc és Társa.

1-1

Hirdetmény.

Utasítással a hivatalos lap folyó év április hó elsején 77-ik számában megjelent az a pénzügyi kihágásokból eredő tartozások liquidálására vonatkozó törvényre és a Pénzügyminiszterium 4804. számú április hó 4-ikén kelt rendeletére, a következőket hozzuk az adózó polgárok tudomására:

A hivatkozott törvény értelmében mindazok az adózó polgárok, akik a pénzügyi törvények ellen kihágást követtek el, az ezért pénzügyi büntetést róttak ki rájuk, amennyiben a törvény kihirdetésétől számított 3 hónapon belül (április 1-től—június végéig) kifizetik az eltitkolt adót, vagy illetéket, felmentetnek a büntetés megfizetése alól és e helyett a megállapított adó vagy illeték 10 %/o-át kell megfizetniük.

Azok, akik az adót, vagy illetéket hat hónapon belül kifizetik a büntetés helyett az adó illetve illeték 20 %/o-át kötelesek megfizetni.

Azoknak, akik az adót vagy illetéket 9 hónap alatt megfizetik, azonkívül a megállapított adó vagy illeték 30 %/o-át kell megfizetniük.

Azok, akik az adót, vagy illetéket a fent nevezett törvény kihirdetésétől számított 1 éven belül megfizetik a büntetés helyett a megállapított adó vagy illeték 50 %/o-át kötelesek megfizetni.

A fent nevezett törvény 2 szakasza szerint azok, akik pénzügyi kihágás miatt csak büntetés fizetésére voltak kötelezve, anélkül, hogy ezen büntetés összegében belefoglaltassék az államnak adó vagy illeték címén járó valamely jövedelme a következő kezdeleményben részesülnek.

Azok, akik a fent nevezett törvény kihirdetésétől számított 3 hónapon belül a büntetés 15 %/o-át megfizetik, a hátralevő 85 %/o megfizetése alól fel lesznek mentve.

Azok, akik a nevezett törvény kihirdetésétől számított 6 hónapon belül a büntetés 25 %/o-át megfizetik, a büntetés 75 %/o-ának megfizetése alól fel lesznek mentve.

Azok, akik a nevezett törvény kihirdetésétől számított 9 hónapon belül a megállapított büntetés 40 %/o-át megfizetik, 60 %/o megfizetése alól fel lesznek mentve.

Azok, akik a fentnevezett törvény kihirdetésétől számított 1 éven belül a büntetés 60 %/o-át megfizetik, a hátralevő 40 %/o megfizetése alól felmentetnek.

Az összes fentnevezett határidők a törvény kihirdetésének napjától, vagyis 1935 április hó 1-től számítatnak.

A fentnevezett törvény 3-ik szakaszának rendelkezései szerint az 1. és 2-ik szakaszban biztosított kedvezmény vonatkozik azokra is, akik ellen a törvény kihirdetésének napjáig, kihágási jegyzőkönyv nem vététt fel, azonban valamely pénzügyi törvény által előírt kötelezettségüknek nem tetteleget a megelőző időben.

A fentnevezett törvény 5. szakasza szerint az összes megelőző szakaszok szerint fízetések csak készpénzben eszközölhetők.

A törvény 7-ik szakasza szerint a fenti kedvezményekben nem részesülnek azok az adósok, akik valamely adó, illeték, vagy büntetés fizetésére a vám, szesz és fogyasztási adókra vonatkozó törvények, valamint a zaborin behozatalának megtiltására vonatkozó törvény értelmében voltak kötelezve. Ez alól kivételt képeznek a falusi pálinkafőző üstőkre vonatkozó kihágások, melyekre az 1., 2. és 3. szakaszban feltüntetett kedvezmények vonatkoznak.

Es végül a fentnevezett törvény 8 szakasza egy fontos könnyítést alkalmaz az adózókra és pedig ezek az adózók, akik az 1935 április hó 1-eltől költségvetési évekből származó tartozásokat a törvény kihirdetésétől számított 3 hónapon belül kifizetik az ezen tartozások után járó késedelmi kamatok és felemelések alól mentesítve lesznek.

Administrator Financiar: Dr. GYÖRGY.

A Kath. Népszövetség Inségakoiója

nevében hálás köszönetet mondok alant irt hölgyeknek és uraknak, kik jó szívvel lettek szegényeink segítségére. A jó Isten físsze meg nemeslelkűségüket.

A magukkal teljesen tehetősen aggak napi ellátását az alább felsorolt uriaszonyok voltak szivesek vállalni: 1-én: Dr. Zakarias Manoné és Jenoné, 2-án: Buszek Gyuláne, 3-án: Kalfas Jónesné, 4-én: Dr. Györgypál Domokosné, 5-én: Özv. Keresztes Antalné, 6-án: Vogel Jakabné, 7-én: Bodó Akoané, 8-án: Barbat Octaviánne, 9-én: Albert Vilmosné, 10-én: Bacsa Károlyné, 11-én: Michna Részoné, 12-én: Dr. Pál Gáborné, 13-án: Özv. Vakar Lajosné, 14-én: Dr. Nagy Beniné, 15-én: Dr. Todor Janosné, 16-án: Berkecsy Arpadné, 17-én: Nuridán Martonné, 18-án: Domokos Sandorné, 19-én: Csáka Istvánné, 20-án: Özv. Papp Dumokosné, 21-én: Dr. Hirsch Hugoné, 22-én: Dr. Gál Józsefné, 23-án: Biró Ferenc, 24-én: Hajdu Aronné, 25-én: Dócsy Janosné, 26-án: Dócsy Andrasné, 27-én: Özv. Dr. Fejer Antalné és Ajváas Arpadné, 28-án: Dr. Pinner Arpadné, 29-én: Lacher Gyuláne, 30-án Kováts Jenoné, 31-én: Jakab Ödonné.

As alább felsorolt uriaszonyok és urak ugyancsak erre a célra, hogy hásbért, fat és más szükségleti cikkeket, ruhát tudjanak beszerezni, havi pénzeséget ajánlottak fel: Dr. Filip Sandorne 20, Löffler Marcolné 20, Dr. Zakarias Baitat 20, Biró Józsefné 10, Corso Fodraszlólet, Bartha Géza 40, Karda Gyuláne 20, Gál fússerúzet 5, Cseh Istvánné 20, Papp Karoly 10, Holli Gaborné 20, Gál Ferencné 20, Dr. Daradics Félixné 20, Cerbuné 20, Dr. Balogh 10, Grieger 10, Balogh Gáza 20, Lux Józsefné 20, Hajnód J.-né 10, Szabó Dzsóné 10, David A. 10, Kalamar 10, Csibine 10, I. Viad 20, Hudossyné 20, Dr. Busas Marionné 20, Dr. Kolumban 20, Dr. Novak Albertné és Szaberényi Janosné 30, Szantó Albertné 20, Sz. Cseh Istvánné 10, Gondos Gyarfáné 10, N. N. 10, N. N. 10, N. N. 5, Dr. Balássyné 20, Imets Akosné 10, Özv. Fejer Sandorne 30, Apponyi Karolyne 15, Szwarthné 10, Migits Walterne 20, Dr. Dócsyane 100, Dr. Kooster 20, Takacs Lajos 10, Zaidner A. 20, Takacs Karoly 10, N. N. 30, Sarzady 10, dr. Aurel Tetu 100 lej.

Más adományok: Papp Janos gimn. igazgató öt kosár fa, Husnek Gyula 5 kosár fa, Dr. Hirsca Hugoné 5 kosár fa, Ajváas Jóné többesüri etel es fadománya. Gál Imre egy fuvarozás.

Akikhez a gyűjtő még nem futott el és erre a célra adakosni szándekoznak, kérem sziveskedjenek az „Ajváas“-féle gyógyszerárban felfektetett ivre szives adományukat bejegyteni. Ugyancsak kegyeskedjenek a havi péns hozzájárulást is az „Ajváas“ gyógyszerárba eljuttatni. Szegényeink jelenleg az I. C. Duca-ucca 69 sz. (Grossberg Franciska-féle) házában vannak elhelyezve.

Dr. Hirsch Hugoné.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Kár volt, vagy nem volt kar? Erdekes dolog, hogy mekkora nagy vésedelem került ki, lapunknak azon megjegyzéséből, amely Lapadatu és Cancicov miniszterek csiki látogatása alkalmából hangzott el. Azt mondtuk, kár volt, hogy valaki nem volt jelen a magyarság részéről azon a panasz napon, amelyet a miniszterek a prefekturán tartottak, mert alkalma lett volna igen hasznosan hozzászólni azon helyi tulbuzóságos, amelyet az iskola téren folytatnak és amelyre maga Lapadatu miniszter is leintó hangot használt. A „Csiki Néplap“ érthetetlenül egyre jobban és hivatalosabban szerelmezi ezt a megjegyzést. Nem akar beletörődni abba, hogy akik jelen voltak, azok igen jól érezték, hogy valakinek el kellett volna mondani a miniszteri megjegyzésekhöz a keserűségeket. A „Csiki Néplap“ azt írja, elkerülte a figyelmünket, hogy memorandumokat előleges információk végett Lapadatu-nak átadtak, aki azokkal eleddig nem tartotta szükségesnek foglalkozni. Nagy tévedés. Ha a vitárá jelen lett volna azon panasz napon, láthatta volna, hogy Lapadatu miniszter nagyon jól volt tájékozódva a csiki iskolaugyek felől. A jóindulata sem hiányzott, mert megírta azokat a nagy megterhelteseket, amelyeket iskolaépítésekkel a községekre rónak, ő maga mondta el, hogy Csikmegyében új iskolákra szükség pincsen, a jelenlegiek számával kielégíthetők a borsoktatásügyi igények és nem szabad a községeket, a lakosságot, az államot föléletesen megterhelni. Nem mondtuk egy percig sem, hogy Pál Gábor képviselő hibás volt, amikor a magyarságot érdeklő nagyfontosságú ügyekben Clujon tartozkodva, nem tudott résztvenni ezeken a csiki miniszteri tanácskozásokon. Mi csak azt láttuk, hogy Lapadatu és Cancicov körutján minden megyében megjelent a Magyar Párt hivatalos képviselője is. Es miután nálunk éppen olyankor hiányzott az a képviselő, amikor véletlenül egy miniszter kezdte leckestetni igen tárgyilagosan a tulambiciozus helyi elképásokat, hát kissakadt belőlünk az a megjegyzés, amely károsnak éreste, hogy nem akadt, aki a kedvező helyzetet kihasználhatta volna. Astán mindent Pál Gáborról sem lehet várn. Mi is körül-belül ismerjük ennek az embernek az értékeit, nagy elfoglaltságát. Istennek kellene legyen, hogy mindenhová elérkezzen. Régebb tudjunt, mint a „Csiki Néplap“. Debát vannak itt még értékes magyarok, akiknek hasonló esetekben kötelességek vannak. Asután mi csak osztozódjunk tovább a semmin. Vitásszunt, csak azon, hogy kár, vagy nem kár mindentől saját nyitani, ahol arra alkalom kínálkozik. Aszonközben pedig jelenthetjük tovább, hogy Ghimesfaget szeptember 1-re el kell készítenie 1 millió 250 ezer lejes iskoláját, Cosmeni község 600 ezer lejes, Bancu község 700 ezer lejes, Placsi-de-jos község szintén 1 millió lejes iskolákat kell átadjon szeptember 1-én a forgalomnak.

Kérjünk

Czell Special Sört!

Eladó egy drb 10 hónapos yorksirei kan tenyessziganolványos, Silló Jónes birtokosán, Csikmindaszent.

Czell (Sztgyörgy) Sörgyár R.-T.

Ajánlja

Küküllőmenti BORAIT

nagy választékban!

BOR SPECIÁLITÁSOK:

SAUVIGNON

TRAMINI

LEANYKA

RIZLING

valamint

SPECIAL SÖRÉT!

— Pénzügyigazgatósági hírek. Az adómentes új házakra eszben egy rendkívüli adómentet vetnek ki. Ez pedig 50 ezer lej jövedelemig 6%-ot, 75 ezer lejig 8%-ot, 125 ezer lejig 10%-ot és 125 ezer lejen felül a jövedelem 12%-át. Mindazok, akiknek a házukra bekebelezett tartozásuk van, azok a lefizetett kamatok igazolásával megfelelő lezárást kérhetnek a fenti adómentből. Akik ezen lezárást igényt tartanak, május 15-ig jelentik be a pénzügyigazgatóságnál az adósságuk után befizetett kamatok hiteles igazolását.

A villanytelepek, villanyerőre berendezett gyártelepek a világtápi célokra fogyasztott árammennyiséget 1932-től visszamenőleg be kell jelenteni. A pénzügyigazgatóság felhívja a figyelmet, hogy ezen bejelentést sürgősen eszközözzék a fogyasztási adó levédéséért. Ezen adó csak a világtápi áramra vonatkozik és nem érinti az ipari célra használt áramot.

Több adóment nem bocsátanak ki. Mútan az állami követeléseket egyelőre csak kompenzáció útján likvidálják, így a törlesztési pénztár 1935. április 1-től semmiféle adóment nem bocsát ki. Asokra a követelésekre, amelyek kompenzációval — beszámítással — nem likvidálhatók, azokra állami kölcsönkötvényeket bocsátanak ki a második sorból. Az 1934. április hó 1-ig fennálló követelésekre vonatkozó kompenzáció ügy történi, mint a múltban. A kompenzáció iránti kérések, a követelésnek az adóhivatalt által való igazolásával az illetékes miniszternek terjesztendők elő.

— Junius 6-ig ingyenesen lehet a telefon bevezetni. Május 6—junius 6 között a telefon társaság propaganda hónapot tart. Mindazok, akik ezen időben telefont akarnak bevezetni, azoknak a 600 lejes felszerelési díjat a társaság nem számítja fel, mindössze az előfizetési díjat kell három hónapra előre fizetni.

— Halálozások. Május 9-én Tusnádon meghalt csikaptocai öv. László Miklós, szül. Aranyidvai Schwaitzer Boriska. Halálát öv. Schwaitzer Aladárné édesanyja, Berta és Hanna leányai gyászolják.

— Kóka Teresike, 21 éves korában, folyó hó 5-én elhunyt Csikszereében. Öv. Kóka Antalné szül. Daradics Anna egyetlen leányát gyászolja az elhunytban.

— Öv. Dájbukát Antalné szül. Fejér Katalin, folyó hó 5-én, 72 éves korában meghalt Gyimesfelsőlőken. Elhunytat két leánya, nyolc unokája és nagy-kiterjedésű Fejér családok gyászolják.

— A osiki hadinyugdíjasok ebben az évben még egy bani nyugdíjat sem kaptak. A törvény világosan azt mondja, hogy a hadirokkantak és övények nyugdíja negyedévenként előre fizetendő. Ezek a legszerecsétebb, munkaképtelen emberek ebben az évben még egy banit sem kaptak. Ö. hónapja nem fizetik azokat a csekély pár lejtet sem. Méskor legalább a vak rokkantjainkról gondoskodtak, most ezek sem kivételek.

— Népünnepély a Sütában. Az E. K. E. csikszéki osztálya a Sütában épült házban és környéken május hó 26-án, vasárnap népünnepélyt rendez.

— Felmentették. Antoni János dítraul káplán államellenes izgatás vádjával állott a törvényszék előtt. A vád ellene az volt, hogy izgatott az állami lakók ellen. A tárgyalás során kiderült, hogy a káplán egyáltalán nem használta azokat a kifejezéseket, amelyekkel feljelentették. Ezért a törvényszék nem vette be igazoltnak az ellene emelt vádat és felmentette annak következményei alól.

— Öngyilkosság. Rencs János 82 éves sumu leul lakós felakasztotta magát.

— Szerencsétlenség. Portik Imre gheorgheni gasdát erdőben a fa agyonütötte.

— Ügyességi hírek. Pora Imre luca-dc-susi fűrészgáros fejelentette Gavrilas Miklóst, hogy a gyárából 28 ezer lej értékű szerzést ellopt.

— Máthé Lajos gheorgheni lakós házat feltörték és kifosztották. A nyomozás még nem derítette ki a tetteseket.

— Elekcs Dorobancs István szenei-gasdnál háskutatást tartottak és pálinkafőző üstöt találtak.

— Öv. Dr. Novák Albertné házeban Csikszereében, a város legforgalmasabb helyén, folyó évi junius hó 1-re egy ültelhelyiség kiadó.

— Meghívó. A Csikvármegyei Méhész Egyesület igazgató-választmányának tagjai a folyó hó 12-én d. u. 2 órakor az egyesület gyakorlati telkén tartandó gyűlésre tisztelettel meghívja az E. K. E. Csikszere, 1935. május 6-án. Tárgyszorok: 1. E. K. E. előterjesztések. 2. Tiskári jelentések. 3. Adótványok

— Találtatott egy luca, jogos tulajdonosa átvethet lapunk nyomdájában.

— Italmerők figyelmébe. A pénzügyigazgatóság közli, hogy mindazok az italmerők, akik italmerési engedélyesük dozarjához még nem nyújtották be az állampolgársági bizonyítványt és katonai igazolványukat, folyó és junius 1-ig minden körülmények között ezen okmányokat adják be. Akik elmulasztják, azoknak italmerési engedélyét megsemmisítik.

— A csikvármegyei Mezőgazdasági Kamara felhívása. Május hó folyamán egész junius hó közepéig a cserebogár igen nagy számban fog megjelenni, mert ebben az évben esedékes fejlődési és átalakulási folyamatának befejezése. Mindnyájan tudjuk, hogy milyen óriási károkat okoz nemcsak bogár formájában a gyümölcsfákon, de különösen csimass formájában a burgonya, répa és más terményekben. Eppen ezért elsőrendű kösérdek, hogy mindenki összeködjön, hogy a mezőgazdák esen kösös, de annál veszélyesebb ellenesége hathatós módon tipuzálható legyen. Egyike a leggyakorlatibb és amelllett egyszerű itési eljárásoknak az, ha reggelenként 5 és 7 óra között, tehát akkor, amikor a cserebogarak az éjjeli hidegtől még megvannak dermedve, lerázzuk őket egy kiterített ponyvára, összeszuszuk, vagy leforrázzuk özet és így oda adjuk a baromfiaknak. Felkérjük összesen mezőgazdánkat, a helyi agrár bizottság tagjait, a Primár urakat, nemkülönben a Főosztelendő p. pszgot, a tanító urakat, ugyszintén a csendőrszék vezetőit, hogy mindannyian keröltve munkálkodjanak ezen közös kártevőknek a kiirtásán. A mezőgazdasági kamara minden 1000 darab cserebogárért, amit a községkészségre beszolgáltatnak, 5 lej prémiumot fog kiutalni.

— Törvényszéki hírek. Facu Nicolae, Mihaila Ioan, Căița Nicolae, balanesti, ókirályszéki lakókot feltörték Mandl Mór-c békási kereskedő üzlet t és 21 ezer lej értékű árut elloptak. A törvényszék előtt kiderült, hogy a vádlottak mind büntetett előzetltek. Facu I. évi börtönt, a másik két vádlott 3—3 hónapot kapott.

— Szász Tamás sandominici 28 éves gazda a legesörnyűbb bünnel állott a törvényszék előtt: megverte az édesanyját. Bár a büni, amit elkövetett, megbocsáthatatlan, mégis a tárgyalás során olyan részletek kerültek nyilvánosságra, amelyek nagy rázzák azt a lelkiállapotot, amelyek szegény Szász Tamást odáig izgatják, hogy édesanyját megölte. Szász Tamás megölte valotta a törvényszék előtt, hogy édesanyja állandóan kellemetlenséget szított a családjában. Bár gyermeke a bíróság előtt is a legteljesebb megbánásban kérte a bocsánatot anyjától, az hallani sem akart arról. Az anyai sajtó: szokatlan ridegséggel utasította el fiának minden közeledését. A tárgyalás során minden szavával a fiának súlyos megbörtönözését kérte. Végül is a törvényszék a sajnálatramóltó Szász Tamást, aki a tárgyalás meghurcolásában szemmel láthatólag összerört, édesanyja megtöcsátani nem akaró kitaró kérésére 2 hónapi elzárásra ítelték.

— Mares Ioan gimes fages' erdőört: a télen Virág György, Nagy György és Nagy János agyonütöttek. A gyilkosság tárgyalását május 28-án tartják meg.

— Todorcs András 68 éves iacobeni gazdát 10 napra itelték, mert Csiki István mezőört bántalmazta.

— Karda Rizaia danesti, Szegedi János fa balani, Szentcs Agostonné incul, Vizi Aronné és Vizi Andrie danesti lakósokat páinkafőzésért 5—5 napra itelték.

— Albert Dávid danesti kovácót Albert József lakatos azért j-lentette fel, hogy ellopta egy furógépet. A tárgyaláson kiderült, hogy a vádlott a furógépet úgy találta, de mivel azt nem adta vissza, ezért 15 napi elzárásra itelték.

— Gál Miklós és neje Iazareni lakókat azért vonta felelőségre a törvényszék, mert Lőrincz József gasdnak, aki a kaszálójukon hajtott kereszüt, a lovait fejével megsebesítették. 5—5 napi elzárásra itelték.

Szerkesztői üzenetek.

B. V. Jövő számban hozzuk.

Bérmaajándéknak felnött- és ifjusági

IMAKÖNYVEK

nagy választékban, jutányos áron szerezhető be Vákár könyvkereskedésében, M. Ciuc.

MODELL KALAPOK

tis azponként új formák olcsó árban, megtekinthetők

VENCZEL TANÁRNÉNÁL

Ugyanott készülnek mindenféle női kalapok eszöröndű anyag hozzáadásával. Kalapok átalakítása a legrovidebb idő alatt.

Csikszere, I. C. Bratianu (Gimnázium)-uca 112. sz., a Sörház közelében.

Bika eladó, legelőre alkalmas. — Ugyanitt kap NAGY IMRE, Zsögöd. 2-3

Ültelhelyiség, szoba, konyha, kamra kiadó, öv. Buzás Józsefnénál.

Sztítás MALOMTULAJDONOSOK figyelmébe!

Registru de cifra afaceri

Registru de depeait

Bonuri

Declaratie No.

az április hó 1-én életbelépett

új törvény előírása szerint

elkészültek és kaphatók

Vákár könyvkereskedésében

Csikszereében.

Megbizásból mar most kell iekönöm ószira egy pontosan fizető, nagyon jó lakó részére egy 3 (esetleg 4) szobas, lehetőleg elő- és furdószobas feltétlenül egészséges és kifogástalan állapotban levő modern lakast, lehetőleg különálló telken. A bérlő hajlandó több éves szerződést is kötni. Szives ajánlatok a Vákár üzletbe kéretnek. 1—

A nagyérdemű közönség szives tudomására hozom, hogy ujonnan beszerzett és

rádióval ellátott

129. számú „Nash“ (La Fayette)

autómmal

szivesen állók szolid árak mellett a t. közönség rendelkezésére.

Telefon 10.

BEDŐ, Mercurea-Ciuc.

Str. I. G. Duca 98 (volt Gimnázium-ucca).

„GLORIA“ GÖZMOSÓ ÉS VEGY TISZTÍTÓ INTÉZET

szakképzett vezetés mellett vállal ingek és gallérokon kívül a mai kor igényeinek megfelelően, vegyi uton

női- és férfiruhák,

tavaszi kabátok, és

gumikabátok, paplanok

tisztítását

valamint elbontás nélküli festését, azonnal és jutányos árban — teljes megelégedésre.

A t. közönség bizalmát és pártfogását tisztelettel kéri:

SZABÓ LÁSZLÓ

vegytisztító és keim-festő, Mercurea-Ciuc, Bulev. Ferdinand 52.

Háló, ebédlő és iroda berendezések

a leggyeserűbbtől a legnobb kivittlig

melyen lezállított árakkal

beszeresethetők:

Nagy G. József asztalosnál, Zsögöd.

Megfelelő biztosíték mellett részletfizetésre le.

A közönség figyelmébe!!!

Tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy 1935 május 1-én megnyílt

Keresztes Kálmán uriszabósága

Csikszere, I. G. Duca-ucca 110. szám.

A legújabb divat szerint, a legmésértelmebb árak mellett, kiténő szabású és legelő szalon-munka kidolgozással készítem garancia mellett a legújabb divatu öltönyöket, sportruhákat, Frencoat. R. glan továbbá smoking-szakett és frakt öltönyöket a legkiválóbb szabással. Keresse fel és meggyőződhet!

CROITORIE LA PRIMUL RANG

Keresztes Kálmán.

Férfi- és egyenruha szabászat tanítást vállalom.

Háromféle különböző beosztások. 3—28